

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU
z dnia *8 października* 2025 roku

**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu
przyrody „Mewia Łacha”**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940, z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 sierpnia 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Mewia Łacha” wprowadza się następujące zmiany:

- 1) Załącznik nr 1 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia;
- 2) Załącznik nr 2 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku

Anna Tchórzewska

Załączniki do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia ...*8 października*... 2025 roku
zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych
dla rezerwatu przyrody „Mewia Łacha”

Załączniki nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1.	Drapieżnictwo mogące ograniczyć liczebność rybitw białoczelnych, rzecznych i czubatych oraz sieweczki obrożnej – niszczenie gniazd i jaj, zabijanie ptaków dorosłych i ich piskląt.	1) Ogrodzenie kolonii lęgowych płotem; 2) odłów drapieżników; 3) olejowanie i przekłuwanie jaj mew srebrzystych gniazdujących w sąsiedztwie kolonii rybitw; 4) ochrona gniazd i piskląt sieweczki obrożnej <i>Charadrius hiaticula</i> .
2.	Zgryzanie dębów przez bobry.	Ochrona pni dębów stalowymi siatkami.
3.	Uproszczona struktura wiekowa i gatunkowa drzewostanu boru bażynowego.	Uzupełnienie luk w drzewostanie nasadzeniami dębu.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
4.	Nieukierunkowana, masowa turystyka i związana z nią antropopresja powodująca: – płoszenie ptaków skutkujące porzucaniem przez nie lęgów, – rozdeptywanie i niszczenie gniazd przez turystów, – niszczenie infrastruktury służącej ograniczaniu skutków antropopresji oraz edukacji, – niszczenie roślinności, – zawlekanie nasion/części roślin gatunków obcych dla flory rezerwatu, – zaśmiecanie rezerwatu.	1) Strzeżenie terenu, na którym występują kolonie lęgowe ptaków siewkowych; 2) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym; 3) utrzymanie w należytym stanie infrastruktury służącej ukierunkowaniu ruchu turystycznego oraz edukacji i informacji; 4) współpraca ze służbami uprawnionymi do egzekwowania przepisów dotyczących ochrony rezerwatu oraz gatunków podlegających ochronie prawnej; 5) systematyczne usuwanie odpadów.
5.	Dopływanie do łąk i innych miejsc odpoczynku fok powodujące ich płoszenie.	1) Strzeżenie miejsc odpoczynku fok; 2) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym; 3) współpraca ze służbami uprawnionymi do egzekwowania przepisów dotyczących ochrony rezerwatu oraz

		gatunków podlegających ochronie prawnej.
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne		
6.	Zagrożenie pożarowe.	Usunięcie martwych drzew z dróg leśnych.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
7.	Nie stwierdzono.	Nie wskazuje się.

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Eliminacja zagrożeń ze strony drapieżników:		
	1) instalacja ogrodzenia uniemożliwiającego penetrację kolonii rybitw przez drapieżniki lądowe;	drewniany płotek o wys. 1,60 m na dł. ok. 200 m i/lub płot z gęstej siatki pod napięciem, zainstalowany w sposób uniemożliwiający drapieżnikom podkopywanie się (długość płotu pod napięciem zależna od wielkości oraz lokalizacji kolonii lęgowych);	cypel i łachy – płot umieścić w znacznej odległości od kolonii rybitw (optymalne ok. 100 m);
	2) odłów drapieżników: przeżyciowo, usuwanie osobników poza rezerwat po uzgodnieniu z właściwym kołem łowieckim;	w miarę aktualnych potrzeb;	obszar rezerwatu - Obwód Ochrony Sobieszewo, Obchód Orle ¹⁾ ;
	3) olejowanie lub przekłuwanie jaj mew srebrzystych występujących w sąsiedztwie kolonii rybitw;	wszystkie gniazda mew srebrzystych założone na łachach w rezerwacie;	obszar rezerwatu ze szczególnym uwzględnieniem piaszczystych łach;
	4) montaż koszy ochronnych (kształt klosza) dla ochrony gniazd sieweczki obrożnej <i>Charadrius hiaticula</i> ;	dolny rząd ściany kosza będzie miał oczka o wym. 50x100 mm, Ø kosza u podstawy - 125-150 cm, wysokość nad poziomem gruntu - 50-100 cm.	obszar rezerwatu.
2.	Ograniczenie antropopresji poprzez:		
	1) patrolowanie rezerwatu;	od rozpoczęcia okresu lęgowego ptaków – w okresie ich wzmożonego zagrożenia – codziennie, przez maks. 8 osób;	obszar rezerwatu;
	2) wygrodzenie i utrzymanie szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego ²⁾ ;	ścieżka o szer. ok. 3 m i dł. ok. 2,5 km, wygrodzona na dł. ok. 700 m drewnianymi słupkami,	Obwód Ochrony Sobieszewo, Obchód Orle, oddział 49 c,b;
	3) utrzymanie wieży widokowej do obserwacji ptaków;	bieżąca konserwacja elementów wieży i zamontowanych na niej tablic edukacyjnych;	Obwód Ochrony Sobieszewo, Obchód Orle, Oddział 49 c;

¹⁾ wg Planu Urządzenia Lasu dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa będących w zarządzie Urzędu Morskiego w Gdyni na lata 2017-2026.

²⁾ Na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 26 czerwca 2020 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Mewia Łacha”.

	4) przycięcie zarośli wierzbowych przy wieży widokowej;	działania wykonywane jednokrotnie w ciągu roku przed rozpoczęciem sezonu turystycznego;	Obwód Ochrony Sobieszewo, Obchód Orle, Oddział 49 c;
	5) wykoszenie roślinności zielnej i przycięcie gałęzi drzew (głównie wierzby) na przebiegu szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego;		
	6) utrzymanie, wymiana lub uzupełnienie tablic edukacyjnych i informacyjnych, usunięcie tablic zniszczonych i zlokalizowanych poza udostępnionym szlakiem.	1) utrzymanie, wymiana lub uzupełnienie tablic edukacyjnych i informacyjnych według potrzeb; 2) usunięcie 7 tablic zniszczonych i zlokalizowanych poza udostępnionym szlakiem.	1) obszar rezerwatu; 2) Obwód Ochrony Sztutowo, oddz. 47A, 48A
	7) utrzymanie w odpowiednim stanie lub zabezpieczenie platformy, umożliwiającej obserwację ptaków i żeremia bobrów;	platforma o wys. 2 m bez zadaszenia;	Obwód Ochrony Sobieszewo, Obchód Orle, oddział 49c;
	8) montaż schronienia dla osób strzegących kolonii lęgowych ptaków;	domek drewniany o wymiarach podstawy 6x4 m, corocznie od 1 lipca do 15 września, po tym terminie należy rozebrać i wywieźć konstrukcję poza rezerwat;	Obwód Ochrony Sobieszewo, Obchód Orle, Oddział 49b.
3.	Usuwanie odpadów.	Według potrzeb.	Obszar rezerwatu.
4.	Ochrona pni ok. 85-letnich dębów stalowymi siatkami.	1) Dostosowanie rozmiarów siatek stalowych ochraniających dęby do obwodu drzew; 2) w razie potrzeby - uzupełnienie siatek na drzewach.	Obwód Ochrony Sztutowo, oddział 47Ar.
5.	Uzupełnienie luk w drzewostanie boru bażynowego nasadzeniami dębu.	1) Wprowadzenie sadzonek dębu szypułkowego i bezszypułkowego (łącznie ok. 400 szt.) w luki w drzewostanie sosnowym, w razie potrzeby – uzupełnianie nasadzeń; 2) łączna powierzchnia 0,66 ha; 3) zabezpieczenie nasadzeń oraz naturalnego odnowienia dębowego przed zgryzaniem - przy pomocy osłonek lub lokalnego grodzenia;	Obwód Ochrony Sztutowo Oddział 47Ab.

		4) wykonywanie niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych (np. ograniczenie gatunków zagłuszających sadzonki dębu).	
6.	Usunięcie martwych drzew z dróg leśnych.	Usunięcie drzew z dróg leśnych i pozostawienie w rezerwacie, w miejscach nie utrudniających przejazdu wozom ratowniczym. Według potrzeb.	Obwód Ochrony Sztutowo Oddział 47A.

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Mewia Łacha” zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 poz. 1478 ze zm.), zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymania celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Mewia Łacha” został powołany na mocy § 4 Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 09 października 1991 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 38 poz. 273). Celem ochrony rezerwatu, zgodnie z tym aktem, jest *„zachowanie ze względów dydaktycznych i naukowych, kolonii lęgowych rzadkich gatunków rybitw, miejsc lęgowych, odpoczynku i żerowania ptaków siewkowatych i blaszkodziobych oraz krajobrazu stożka ujściowego Wisły.”*

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, w powiecie Gdańsk, na terenie Miasta Gdańska i w powiecie nowodworskim, w gminie Stegna. Rezerwat położony jest na terenie będącym własnością Skarbu Państwa w zarządzie Urzędu Morskiego w Gdyni. Rezerwat częściowo położony jest w obrębie dwóch obszarów Natura 2000: Ostoja w Ujściu Wisły PLH220044 i Ujście Wisły PLB220004, część zachodnia rezerwatu - w Obszarze Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej, a część wschodnia – w otulinie Parku Krajobrazowego Mierzeja Wiślana (PKMW).

W oparciu o zidentyfikowane zagrożenia dla celu ochrony rezerwatu wydano zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 sierpnia 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Mewia Łacha”. Zarówno zagrożenia, jak i planowane działania ochronne, dotyczyły przede wszystkim antropopresji i jej ograniczania w kontekście potrzeb ochronnych ptaków i fok.

Zmiana zarządzenia odnosi się zarówno do działań informacyjnych i edukacyjnych, mających na celu kształtowanie świadomości ekologicznej osób odwiedzających rezerwat, jak też do potrzeb ochronnych leśnej części rezerwatu. W tym zakresie wnioski o ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu złożyli:

- Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Park Krajobrazowy Mierzeja Wiślana (usunięcie starych tablic edukacyjnych i montaż nowych) – pismo PKMW.071.42.2025.MJ z dnia 22.08.2025 r.,
- Urząd Morski w Gdyni (działania dotyczące ochrony drzewostanów i przejezdności dróg) – pismo IOW1.816.8.2025.MZ z dnia 21.08.2025 r.

We wschodniej części rezerwatu przebiegała ścieżka dydaktyczna wyposażona w tablice edukacyjne utworzona przez Park Krajobrazowy Mierzeja Wiślana. Od wielu lat ścieżka nie jest wykorzystywana, nie ma tam również udostępnionego szlaku, a pozostałe tablice są zniszczone i muszą być usunięte z rezerwatu. PKMW planuje również montaż nowych tablic o treści dotyczącej przyrody rezerwatu, wzdłuż drogi przy jego wschodniej granicy.

W rezerwacie, oprócz siedlisk wydmych, znaczną powierzchnię zajmują fitocenozy leśne, identyfikowane jako bory bażynowe *Empetro nigi-Pinetum*. Drzewostan borów tworzy głównie sosna, jednak zróżnicowanie siedlisk w obrębie tych fitocenoz, odzwierciedlające układ wydmy i zagłębień między nimi, ma również odzwierciedlenie w składzie gatunkowym drzewostanu, w którym, w niektórych płatach, spontanicznie pojawia się również brzoza i dąb. W obrębie tych płatów, zaplanowano wprowadzenie w luki w około 50-letnim drzewostanie

sosnowym dębów: szypułkowego i bezszypułkowego. Sadzonki, jak również istniejący podszyt dębowy muszą być zabezpieczone przed zgryzaniem przez zwierzęta.

Ochronie przed zgryzaniem wiekowych (ok. 85-letnich) dębów przez bobry służą osłony z siatki stalowej, które obecnie muszą być dostosowane do zwiększającego się obwodu drzew. W zadaniach ujęto również działania służące zwiększeniu bezpieczeństwa pożarowego w rezerwacie – usuwanie drzew powalonych na drogi dojazdowe dla służb ratowniczych.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (mail z dnia 30.09.2025 r.). Uwagi dotyczyły infrastruktury, która służy ochronie ptaków (wielkości koszy) oraz domku dla osób strzegących ptaki w okresie lęgowym. Zachowano zapisy projektu zarządzenia. Wielkość koszy została ustalona przez ornitologów strzegących sieweczki. Domek musi być demontowany na okres zimowy ze względu na możliwość jego uszkodzenia przez sztormy lub wandalii.